

Приета: 16.02.2016 г.

Преработена: 07.03.2016 г.

Одобрена: 22.03.2016 г.

ОБЩИ ДЕФОРМАЦИИ ОТ СЪСЪХВАНЕ ПРИ „ДЕБЕЛИ“ СТОМАНОБЕТОННИ ЕЛЕМЕНТИ, ИЗПЪЛНЕНИ С ЦИМЕНТ КЛАС R, СЪГЛАСНО ЕВРОКОД 2

Евг. Георгиев¹

Ключови думи: цимент клас R, съсъхване, деформация, дебели елементи, Еврокод 2, Еврокод 2-2

РЕЗЮМЕ

Представени са таблици и графики с общата деформация от съсъхване за бетони с цимент клас R, съгласно БДС EN 1992-1-1 и БДС EN 1992-2, в „дебели“ елементи с условни размери $h_0 = 500$ mm и $h_0 = 1500$ mm при влажности $RH = 50\%$ и $RH = 70\%$. Разгледана е общата деформация от съсъхване за всички класове на бетона съгласно БДС EN 1992-1-1 плюс междинните класове на бетона C28/35 и C32/40 съгласно Националното Приложение на БДС-EN206-1:2002/NA. Бетоните със и без микросилицев прах, съгласно БДС EN 1992-2 са разгледани в [5]. Анализирани са разликите в общите деформации от съсъхване съгласно БДС EN 1992-1-1 и БДС EN 1992-2. Представени са разликите в общите деформации от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас N и R, съгласно БДС EN 1992-1-1.

1. Въведение

Методите за определяне на общата деформация от съсъхване, според БДС EN 1992-1-1 [1] са анализирани в [3], а съгласно БДС EN 1992-2 [2] са анализирани в [4].

БДС EN 1992-1-1 [1] е наричан за краткост по-долу ЕК2 за сгради, БДС EN 1992-2 [2] е наричан по-долу ЕК2-2 за мостове.

¹ Евгени Георгиев, гл. ас. д-р инж., кат. „Масивни конструкции”, УАСГ, бул. „Христо Смирненски” № 1, 1046 София, e-mail: evgeni_georgiev_fce@abv.bg

В БДС EN 1992-1-1 „дебели“ елементи не са коментирани. Терминът „дебели“ елементи се появява в БДС EN 1992-2 [2], но липсва критерий за тяхното определяне.

След анализ в [4] е предложен като критерий за „дебели елементи“ да се приеме условният размер на напречното сечение на елемента h_0 и се предлага това да бъдат стоманобетонните елементи с $h_0 \geq 500$ mm.

Съгласно ЕК2 [1] и ЕК2-2 [2] общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ е сумата на деформацията от собственото съсъхване на бетона $\varepsilon_{ca}(t)$ и деформацията от съсъхване при изсъхване на бетона $\varepsilon_{cd}(t)$.

Според [5] деформацията от собственото съсъхване на бетона $\varepsilon_{ca}(t)$ не зависи от използвания клас цимент (S, N, R) съгласно ЕК2 [1], но според ЕК2-2 [2] тя зависи от класа на цимента при възраст на бетона $t < 28$ дни. Деформациите от собствено съсъхване съгласно ЕК2 [1] и съгласно ЕК2-2 [2] за бетони с цимент клас N са дадени и анализирани в [5]. Сравненията в статията са направени за възраст на бетона $t = 36500$ дни = ∞ . За нуждите на статията са направени таблици и графики за $\varepsilon_{ca}(t)$ според ЕК2-2 [2] за бетони с цимент клас R, но класът на цимента оказва влияние при $t < 28$ дни и това е причината да не е представен тук.

Както е отбелязано в [5] деформацията от съсъхване при изсъхване на бетона $\varepsilon_{cd}(t)$ зависи от използвания клас цимент (S, N, R) съгласно ЕК2 [1], но според ЕК2-2 [2] тя не зависи от класа на цимента, а от това дали бетона е с или без микросилициев прах (МП).

Деформациите от собствено съсъхване, съсъхване при изсъхване и общо съсъхване на „дебели елементи“ за бетони, изпълнени с цимент клас N, съгласно БДС EN 1992-1-1 и за бетони, изпълнени със и без микросилициев прах, съгласно БДС EN 1992-2, са определени и представени в [5]. Отново в [5] са анализирани разликите в разгледаните примери на деформациите от съсъхване.

В [6] са представени деформациите от съсъхване при изсъхване за „дебели елементи“ от бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно БДС EN 1992-1-1. В [6] е направено и сравнение на деформациите от съсъхване при изсъхване за „дебели елементи“ от бетони, изпълнени с цимент клас N и R, съгласно БДС EN 1992-1-1.

В статията са разработени таблици и графики за определяне на общата деформация от съсъхване за елементи с:

- $h_0 = 500$ mm; $h_0 = 1000$ mm и $h_0 = 1500$ mm;
- всички класове на бетона съгласно БДС EN 1992-1-1 плюс допълнителните класове на бетона C28/35 и C32/40 съгласно Националното Приложение на БДС-EN206-1:2002/NA;
- влажности на околната среда $RH = 50\%$ и $RH = 70\%$;
- бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно БДС EN 1992-1-1 и БДС EN 1992-2.

Бетоните, изпълнени със и без микросилициев прах (МП), съгласно БДС EN 1992-2, са разгледани в [5].

Общите деформации от съсъхване са определени за следните възрасти на бетона t в дни: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 14, 18, 20, 21, 25, 27, 28, 30, 40, 50, 60, 90, 100, 180, 200, 270, 365, 550, 730, 1095, 1460, 1825, 3650, 5475, 9125, 18250, 25550, 27375 и 36500.

Поради ограниченията в обема на статията:

- са показани резултатите само за елементи с $h_0 = 500$ mm и $h_0 = 1500$ mm;
- са представени таблици за общите деформации от съсъхване само за следните възрасти на бетона t в дни – 7, 14, 28, 90, 365, 1095, 1460, 3650, 18250, 25550 и 36500. Дадени са графиките за тези съсъхвания.

2. Обща деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ за бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно ЕК2 [1]

Таблица 1. Обща деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)*10^{-6}$ за бетони с цимент R – ЕК2

h_0	500	[mm]	RH	50	[%]						
Клас бетон	Възраст на бетона t [дни]										
	7	14	28	90	365	1095	1460	3650	18250	25550	36500
C16/20	11,0	21,0	38,7	101,6	258,6	401,9	432,3	500,8	547,3	551,0	553,8
C20/25	14,9	25,7	44,0	106,2	257,9	395,2	424,3	489,9	534,4	537,9	540,6
C25/30	19,8	31,6	50,6	112,3	257,6	387,9	415,4	477,5	519,6	523,0	525,5
C28/35	22,7	35,2	54,7	116,1	257,8	384,0	410,7	470,7	511,5	514,7	517,1
C30/37	24,7	37,6	57,4	118,6	258,1	381,6	407,7	466,5	506,3	509,5	511,9
C32/40	26,7	40,0	60,1	121,2	258,4	379,4	404,9	462,4	501,4	504,5	506,8
C35/45	29,6	43,6	64,2	125,2	259,1	376,4	401,1	456,7	494,4	497,4	499,6
C40/50	34,5	49,6	71,1	132,0	260,7	372,0	395,4	448,1	483,8	486,6	488,8
C45/55	39,5	55,6	78,1	138,9	262,9	368,6	390,8	440,6	474,4	477,1	479,1
C50/60	44,4	61,7	85,2	146,1	265,7	366,1	387,0	434,2	466,2	468,7	470,7
C55/67	49,4	67,8	92,3	153,5	268,9	364,3	384,2	428,8	459,1	461,5	463,3
C60/75	54,3	73,9	99,4	161,0	272,6	363,3	382,1	424,4	453,1	455,3	457,0
C70/85	64,3	86,3	113,9	176,5	281,4	363,4	380,3	418,2	443,9	445,9	447,5
C80/95	74,3	98,7	128,5	192,7	291,8	366,1	381,3	415,3	438,3	440,1	441,5
C90/105	84,3	111,2	143,4	209,4	303,7	371,2	384,8	415,2	435,9	437,5	438,7

Таблица 2. Обща деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)*10^{-6}$ за бетони с цимент R – ЕК2

h_0	500	[mm]	RH	70	[%]						
Клас бетон	Възраст на бетона t [дни]										
	7	14	28	90	365	1095	1460	3650	18250	25550	36500
C16/20	9,8	17,7	31,5	79,4	197,9	305,5	328,3	379,8	414,7	417,4	419,5
C20/25	13,7	22,6	37,1	85,1	199,8	303,0	324,8	374,1	407,5	410,1	412,1
C25/30	18,7	28,7	44,1	92,3	202,6	300,6	321,3	367,9	399,5	402,0	403,9
C28/35	21,7	32,3	48,4	96,7	204,5	299,5	319,6	364,7	395,3	397,7	399,5
C30/37	23,7	34,8	51,2	99,7	205,9	299,0	318,6	362,7	392,6	395,0	396,8
C32/40	25,6	37,2	54,1	102,7	207,4	298,6	317,7	360,9	390,2	392,5	394,2
C35/45	28,6	40,9	58,4	107,2	209,8	298,1	316,7	358,5	386,8	389,0	390,7
C40/50	33,6	47,1	65,6	115,0	214,0	298,0	315,6	355,1	382,0	384,1	385,7
C45/55	38,6	53,2	72,9	122,9	218,7	298,6	315,2	352,6	378,0	380,0	381,5
C50/60	43,6	59,4	80,2	130,9	223,8	299,7	315,5	350,9	375,0	376,9	378,3
C55/67	48,6	65,7	87,6	139,1	229,3	301,5	316,5	350,0	372,8	374,6	375,9
C60/75	53,6	71,9	95,0	147,4	235,2	303,9	318,0	349,8	371,3	373,0	374,3
C70/85	63,6	84,5	109,9	164,3	247,9	310,2	322,9	351,4	370,7	372,2	373,3
C80/95	73,7	97,1	125,0	181,7	261,8	318,5	329,9	355,4	372,7	374,1	375,1
C90/105	83,8	109,7	140,2	199,6	276,8	328,5	338,7	361,6	377,1	378,3	379,2

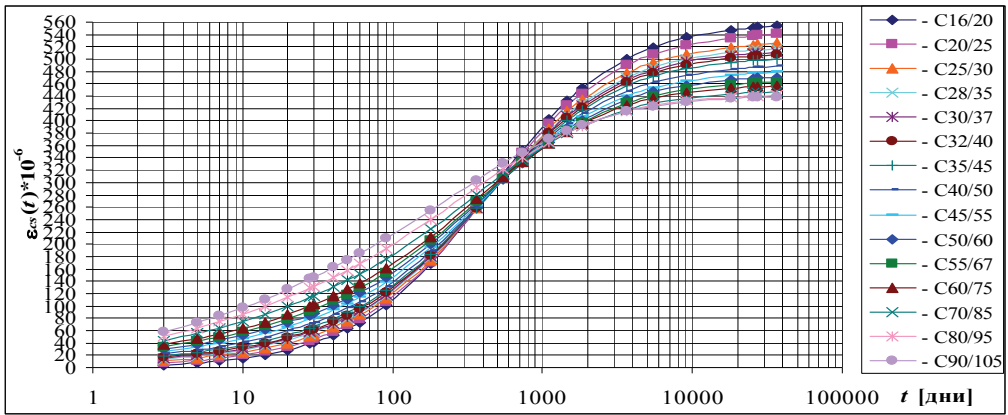
Таблица 3. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^6$ за бетони с цимент R – ЕК2

h_0	1500	[mm]	RH	50	[%]						
Клас бетон	Възраст на бетона t [дни]										
	7	14	28	90	365	1095	1460	3650	18250	25550	36500
C16/20	7,1	10,5	15,6	32,4	88,2	189,3	225,2	348,1	498,8	514,9	527,7
C20/25	11,2	15,6	21,9	40,1	94,8	191,8	226,1	343,8	487,9	503,4	515,6
C25/30	16,3	22,1	29,7	49,7	103,3	195,4	227,8	339,2	475,7	490,3	501,9
C28/35	19,3	26,0	34,5	55,5	108,4	197,7	229,2	336,9	468,9	483,1	494,3
C30/37	21,3	28,5	37,6	59,4	111,9	199,4	230,1	335,6	464,7	478,5	489,5
C32/40	23,4	31,1	40,8	63,3	115,4	201,1	231,2	334,4	460,7	474,2	485,0
C35/45	26,4	35,0	45,5	69,1	120,8	203,9	233,0	332,8	455,0	468,1	478,5
C40/50	31,5	41,5	53,4	78,9	129,8	208,8	236,4	330,8	446,5	458,9	468,8
C45/55	36,6	48,0	61,4	88,7	139,0	214,1	240,2	329,6	439,1	450,9	460,2
C50/60	41,7	54,5	69,3	98,5	148,4	219,8	244,5	329,2	432,8	443,9	452,7
C55/67	46,8	60,9	77,2	108,4	157,9	225,9	249,3	329,4	427,5	438,0	446,4
C60/75	51,9	67,4	85,2	118,4	167,6	232,3	254,5	330,3	423,1	433,1	441,0
C70/85	62,2	80,4	101,1	138,4	187,3	246,1	266,0	333,9	417,1	426,0	433,1
C80/95	72,4	93,5	117,1	158,5	207,5	261,0	278,9	339,8	414,3	422,2	428,6
C90/105	82,6	106,5	133,2	178,7	228,2	277,0	293,0	347,6	414,3	421,5	427,2

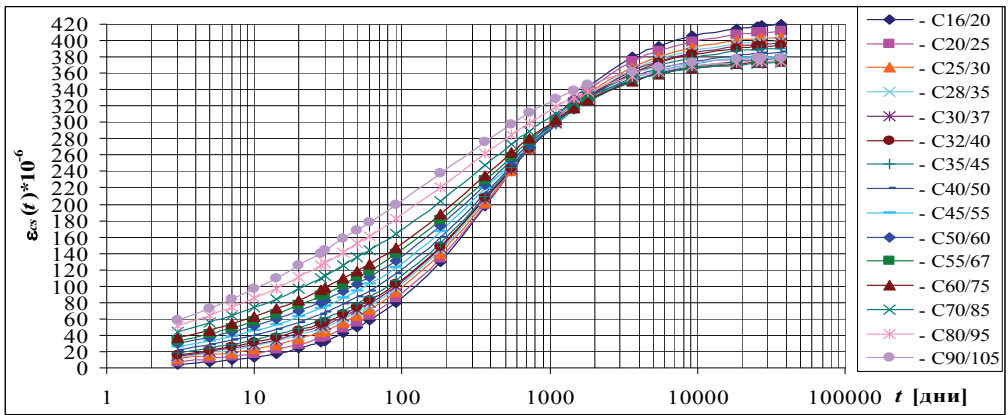
Таблица 4. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^6$ за бетони с цимент R – ЕК2

h_0	1500	[mm]	RH	70	[%]						
Клас бетон	Възраст на бетона t [дни]										
	7	14	28	90	365	1095	1460	3650	18250	25550	36500
C16/20	6,9	9,8	14,2	27,5	69,9	145,9	172,8	265,1	378,2	390,3	400,0
C20/25	10,9	15,0	20,5	35,4	77,3	150,2	176,0	264,4	372,6	384,2	393,4
C25/30	16,0	21,5	28,4	45,3	86,7	156,0	180,4	264,0	366,5	377,5	386,2
C28/35	19,1	25,4	33,2	51,2	92,4	159,7	183,3	264,2	363,3	373,9	382,4
C30/37	21,1	28,0	36,4	55,2	96,2	162,2	185,3	264,4	361,4	371,8	380,0
C32/40	23,2	30,6	39,6	59,1	100,1	164,7	187,3	264,8	359,6	369,8	377,8
C35/45	26,3	34,5	44,3	65,1	105,9	168,6	190,5	265,4	357,2	367,1	374,9
C40/50	31,4	41,0	52,3	75,1	115,7	175,4	196,2	267,1	354,0	363,3	370,7
C45/55	36,5	47,5	60,3	85,1	125,7	182,5	202,2	269,3	351,5	360,3	367,3
C50/60	41,6	54,0	68,3	95,2	135,8	189,9	208,5	272,1	349,9	358,2	364,9
C55/67	46,7	60,5	76,3	105,3	146,0	197,6	215,2	275,4	349,0	356,9	363,2
C60/75	51,8	67,0	84,3	115,4	156,3	205,5	222,2	279,2	348,9	356,3	362,3
C70/85	62,0	80,1	100,3	135,7	177,2	222,1	237,1	288,1	350,5	357,2	362,6
C80/95	72,3	93,2	116,4	156,1	198,5	239,5	253,0	298,7	354,7	360,6	365,4
C90/105	82,5	106,2	132,5	176,6	220,1	257,7	269,8	310,8	360,9	366,3	370,6

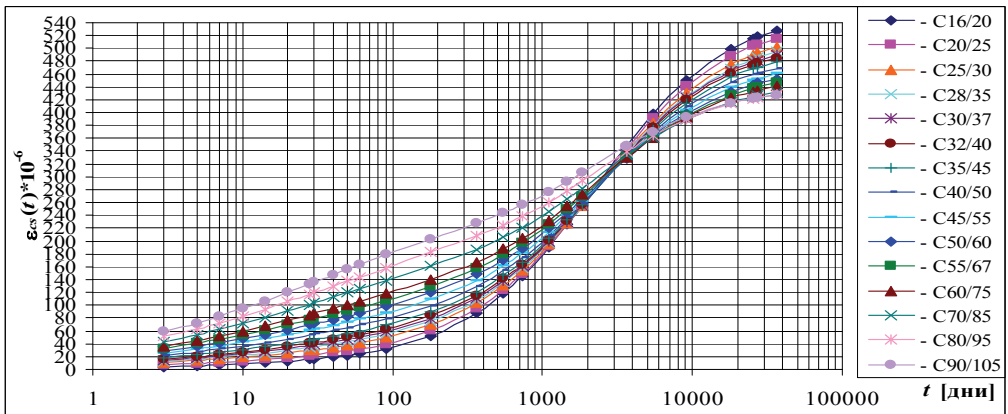
Забележка към таблици 1 ÷ 4: Деформациите от съсъхване са с положителна стойност и това означава, че даденият елемент се скъсява.

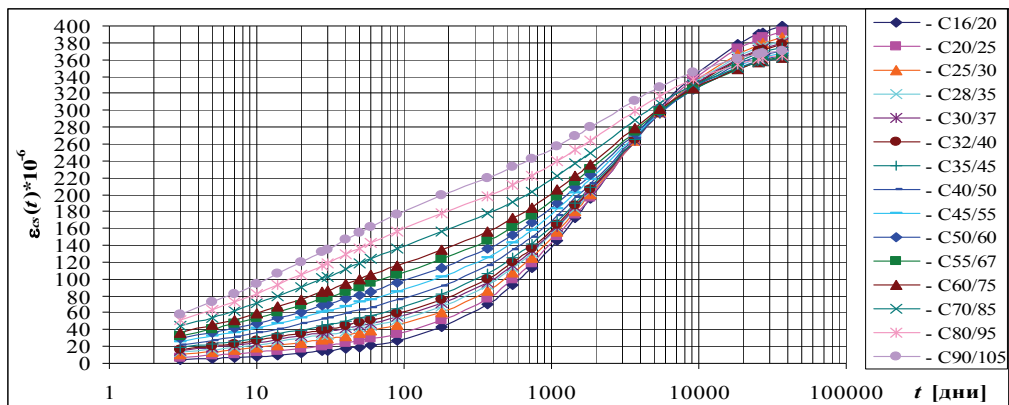
Фиг. 1. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^{-6}$ с цименти R – ЕК2 – $h_0 = 500$ mm и $RH = 50\%$

Фиг. 2. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^{-6}$ с цименти R – ЕК2 – $h_0 = 500$ mm и $RH = 70\%$

Фиг. 3. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^{-6}$ с цименти R – ЕК2 – $h_0 = 1500$ mm и $RH = 50\%$

Фиг. 4. Обща деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t) \cdot 10^{-6}$ с цименти R – ЕК2 - $h_0 = 1500$ mm и $RH = 70\%$

От анализа на таблици 1 ÷ 4 и на фигури 1 ÷ 4 могат да се направят следните изводи за общата деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t)$:

- според ЕК2 [1] при възраст на бетона $t = 36500$ дни = ∞ : за $h_0 = 500$ mm и $RH = 50\%$ min съсъхване е за C90/105, а max е за C16/20 и разликата е 26,24%. За $h_0 = 500$ mm и $RH = 70\%$, min съсъхване е за C70/85, а max е за C16/20 и разликата е 12,38%. За $h_0 = 1000$ mm и $RH = 50\%$, min съсъхване е за C90/105, а max е за C16/20 и разликата е 25,05%. За $h_0 = 1000$ mm и $RH = 70\%$, min съсъхване е за C70/85, а max е за C16/20 и разликата е 11,48%. За $h_0 = 1500$ mm и $RH = 50\%$, min съсъхване е за C90/105, а max е за C16/20 и разликата е 23,53%. За $h_0 = 1500$ mm и $RH = 70\%$, min съсъхване е за C60/75, а max е за C16/20 и разликата е 10,41%. **При $RH = 50\%$ и $RH = 70\%$ с увеличаване на h_0 и при еднакво h_0 с увеличаване на RH намаляват разликите между най-малката и най-голямата обща деформация от съсъхване за $t = \infty$;**
- с увеличаване на h_0 общата деформация от съсъхване $\epsilon_{cs}(t)$ намалява. При относителна влажност $RH = 50\%$ за C16/20 с увеличаване на h_0 от 500 mm на 1500 mm намаляването на $\epsilon_{cs}(t)$ е 4,95%. При $RH = 50\%$ за C90/105 с увеличаване на h_0 от 500 mm на 1500 mm намаляването на $\epsilon_{cs}(t)$ е 2,69%. При относителна влажност $RH = 70\%$ за C16/20 с увеличаване на h_0 от 500 mm на 1500 mm намаляването на $\epsilon_{cs}(t)$ е 4,88%. При $RH = 70\%$ за C90/105 с увеличаване на h_0 от 500 mm на 1500 mm намаляването на $\epsilon_{cs}(t)$ е 2,32%;
- при влажност $RH = 70\%$ общата деформация от съсъхването е по-малка от тази при $RH = 50\%$. Това е валидно за ЕК2, както за бетони с цимент клас N според [5], така и за бетоните с цимент клас R, разгледани в тази статия;
- според ЕК2 за бетони с цимент клас R графиките на общата деформация от съсъхване за различните класове на бетон се пресичат (кръстосват), т.е. при по-ранните възрасти на бетона по-високите класове на бетона имат по-големи деформации, а при възраст $t = \infty$ нещата в зависимост от h_0 и RH се променят. При влажност $RH = 70\%$ кръстосването на графиките намалява.

3. Сравнение на общата деформацията от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно БДС EN 1992-1-1 [1], и за бетони, изпълнени със и без микросилициев прах, съгласно БДС EN 1992-2 [2]

В таблица 5 са дадени процентните разлики за възраст $t = 36500$ дни $(= \infty)$ между общите деформации от съсъхване за бетони с цимент клас R съгласно ЕК2 [1] и за бетони със и без микросилициев прах (МП) според ЕК2-2 [2].

В резултатите от таблица 5 са използвани следните означения:

- $\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$ е процентната разлика за възраст $t = 36500$ дни $= \infty$ между общата деформацията от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно ЕК2 [1] и с микросилициев прах според ЕК2-2 [2];
- $\Delta\varepsilon_{cs}$ – процентната разлика за възраст $t = 36500$ дни $= \infty$ между общата деформация от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас R, съгласно ЕК2 [1] и без микросилициев прах според ЕК2-2 [2].

Таблица 5. Процентни разлики между общите деформации от съсъхване за бетони с цимент клас R съгласно ЕК2 [1] и ЕК2-2 [2] – за възраст $t = 36500$ дни $= \infty$

h_0 [mm]	500	500	1000	1000	1500	1500
RH [%]	50	70	50	70	50	70
Клас бетон	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$	$\Delta\varepsilon_{cs,SFC}$
C16/20	-82,50	-59,01	-63,68	-42,47	-39,62	-21,34
C20/25	-70,61	-40,43	-53,18	-26,04	-30,93	-7,69
C25/30	-58,90	-21,68	-42,92	-9,56	-22,54	6,23
C28/35	-53,33	-12,49	-38,07	-1,54	-18,64	14,15
C30/37	-50,14	-7,11	-35,33	3,23	-16,46	19,27
C32/40	-47,35	-2,29	-32,93	7,88	-14,58	24,21
C35/45	-43,82	4,17	-29,94	14,56	-12,29	31,15
C40/50	-39,50	14,01	-26,36	24,56	-9,68	41,12
C45/55	-36,81	22,32	-24,26	32,70	-8,35	48,65
C50/60	-35,43	28,73	-23,34	38,63	-8,03	53,54
C55/67	-35,10	33,12	-23,37	42,31	-8,54	55,88
C60/75	-31,88	38,29	-20,82	46,67	-6,86	58,78
C70/85	-22,25	46,41	-12,89	52,83	-1,12	61,72
C80/95	-14,57	47,75	-6,73	52,26	3,21	58,29
C90/105	-7,80	45,25	-1,38	48,22	7,13	52,09

За общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ съгласно ЕК2 и според ЕК2-2 за бетони с МП могат да се направят следните **изводи**:

- при $RH = 50\%$ за $h_0 = 500$ mm и $h_0 = 1000$ mm общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ съгласно ЕК2 е по-малка от тази според ЕК2-2 за бетони с МП. За всички случаи най-големите разлики са за бетон клас С16/20, а най-малките за С90/105. За $h_0 = 500$ mm разликите са $(-82,50 \div -7,80)\%$, а за $h_0 = 1000$ mm разликите са $(-63,68 \div -1,38)\%$;
- при $RH = 50\%$ и $h_0 = 1500$ mm разликите са $(-39,62 \div 7,13)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона $\leq C70/85$. Най-малката разлика от $-1,12\%$ е за C70/85;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 500$ mm разликите са $(-59,01 \div 47,75)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона $\leq C32/40$. Най-малката разлика $-2,29\%$ е за C32/40;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 1000$ mm разликите са $(-42,47 \div 52,83)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона $\leq C28/35$. Най-малката разлика $-1,54\%$ е за C28/35;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 1500$ mm разликите са $(-21,34 \div 61,72)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона $\leq C20/25$. Най-малката разлика $6,23\%$ е за C25/30.

Таблица 5 – продължение

h_0 [mm]	500	500	1000	1000	1500	1500
RH [%]	50	70	50	70	50	70
Клас бетон	$\Delta\varepsilon_{cs}$	$\Delta\varepsilon_{cs}$	$\Delta\varepsilon_{cs}$	$\Delta\varepsilon_{cs}$	$\Delta\varepsilon_{cs}$	$\Delta\varepsilon_{cs}$
C16/20	-67,03	-45,45	-23,32	-7,12	15,86	33,96
C20/25	-56,31	-28,65	-15,88	4,87	22,43	48,85
C25/30	-45,80	-11,77	-8,78	19,41	29,04	66,42
C28/35	-40,84	-3,53	-5,53	27,87	32,07	75,88
C30/37	-38,02	1,29	-3,73	33,28	33,68	81,56
C32/40	-35,55	5,90	-2,21	38,43	34,97	86,66
C35/45	-32,47	12,55	-0,39	45,55	36,33	93,11
C40/50	-28,77	22,58	1,59	55,44	37,14	100,44
C45/55	-26,56	30,82	2,43	62,46	36,40	103,52
C50/60	-25,57	36,93	2,32	66,49	34,45	102,87
C55/67	-25,54	40,83	1,46	67,77	31,63	99,32
C60/75	-22,88	45,43	2,60	69,57	31,20	96,38
C70/85	-14,62	52,16	7,37	70,21	32,90	88,32
C80/95	-8,15	52,07	10,95	64,70	33,00	76,35
C90/105	-2,51	48,35	14,02	56,85	32,47	64,17

Забележки към таблица 5: Знакът минус „–“ пред процентната разлика означава, че общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е с по-голяма стойност от тази според ЕК2. Положителната стойност на процентната разлика означава, че общата деформация от съсъхване съгласно ЕК2 е по-голяма от тази според ЕК2-2.

За общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ съгласно ЕК2 и според ЕК2-2 за бетони без МП могат да се направят следните **изводи**:

- при $RH = 50\%$ и $h_0 = 500$ mm общата деформацията от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ съгласно ЕК2 е по-малка от тази според ЕК2-2 за бетони без МП. Разликите са $(-67,03 \div -2,51)\%$, като най-голямата е за бетон С16/20, а най-малката е за С90/105;
- при $RH = 50\%$ и $h_0 = 1000$ mm разликите са $(-23,32 \div 14,02)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона \leq С35/45. Най-малката разлика $-0,39\%$ е за С35/45;
- при $RH = 50\%$ и $h_0 = 1500$ mm разликите са $(15,86 \div 37,14)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2 е по-голяма от тази по ЕК2-2 за всички класове на бетона. Най-малката разлика е за С16/20;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 500$ mm разликите са $(-45,45 \div 52,16)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за класове на бетона \leq С40/50. Най-малката разлика $1,29\%$ е за С30/37;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 1000$ mm разликите са $(-7,12 \div 70,21)\%$. Общата деформация от съсъхване според ЕК2-2 е по-голяма от тази по ЕК2 за клас на бетона С16/20. Най-малката разлика $4,87\%$ е за С20/25;
- при $RH = 70\%$ и $h_0 = 1500$ mm общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ съгласно ЕК2 е по-голяма от тази според ЕК2-2 за бетони без МП. Разликите са $(33,96 \div 103,52)\%$, като най-малката е за бетон С16/20, а най-голямата е за С45/55.

4. Сравнение на общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ за бетони, изпълнени с цимент клас N и R, съгласно БДС EN 1992-1-1 [1]

Процентните разлики за възраст $t = 36500$ дни $(= \infty)$ между общите деформации от съсъхване за бетони с цимент клас N и R според ЕК2 [1] са дадени в табл. 6, където е използвано следното означение: $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ е процентната разлика за възраст $t = 36500$ дни $= \infty$ между общата деформация от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас N и R, съгласно ЕК2.

Таблица 6. Процентни разлики между общите деформации от съсъхване за бетони с цименти клас N и R съгласно ЕК2 [1] за възраст $t = 36500$ дни = ∞

h_0 [mm]	100	100	500	500	1000	1000	1500	1500
RH [%]	50	70	50	70	50	70	50	70
Клас бетон	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$	$\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$
C16/20	35,25	34,83	35,23	34,81	35,20	34,77	35,17	34,72
C20/25	34,83	34,13	34,81	34,10	34,76	34,04	34,70	33,96
C25/30	34,22	33,18	34,19	33,13	34,11	33,04	34,02	32,93
C28/35	33,82	32,57	33,77	32,52	33,68	32,41	33,57	32,27
C30/37	33,53	32,15	33,48	32,09	33,38	31,97	33,26	31,82
C32/40	33,22	31,72	33,17	31,65	33,07	31,53	32,93	31,36
C35/45	32,75	31,05	32,69	30,98	32,57	30,84	32,41	30,65
C40/50	31,89	29,90	31,82	29,82	31,68	29,65	31,50	29,44
C45/55	30,97	28,71	30,89	28,62	30,73	28,43	30,52	28,20
C50/60	29,99	27,49	29,90	27,39	29,72	27,19	29,48	26,93
C55/67	28,96	26,26	28,86	26,15	28,66	25,93	28,41	25,65
C60/75	27,89	25,01	27,79	24,90	27,57	24,67	27,30	24,38
C70/85	25,68	22,55	25,57	22,43	25,33	22,19	25,03	21,89
C80/95	23,44	20,18	23,31	20,06	23,06	19,81	22,75	19,50
C90/105	21,21	17,94	21,08	17,82	20,83	17,58	20,51	17,27

Забележки към таблица 6: Положителната стойност на процентната разлика означава, че общата деформация от съсъхване за бетони с цимент клас R е по-голяма от тази за бетони с цимент клас N съгласно ЕК2. Процентната разлика е определена спрямо бетоните с цимент клас N. Таблица 6 е допълнена и с резултати за процентните разлики при $h_0 = 100$ mm.

За разликите при възраст $t = \infty$ между общата деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ за бетони с цименти клас N и R съгласно ЕК2 [1] са направени следните **изводи**:

- с нарастване на класа на бетона, процентната разлика $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ намалява. Най-голямата разлика е за бетон клас C16/20, а най-малката е за C90/105;
- с нарастване на h_0 и RH , процентната разлика $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ намалява;
- при $RH = 50\%$ разликите $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ са както следва: за $h_0 = 100$ mm са $(35,25 \div 21,21)\%$, за $h_0 = 500$ mm са $(35,23 \div 21,08)\%$, за $h_0 = 1000$ mm са $(35,20 \div 20,83)\%$, а за $h_0 = 1500$ mm са $(35,17 \div 20,51)\%$. Следователно с увеличаване на h_0 от 100 mm на 1500 mm, процентната разлика $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ за отделните класове на бетона се променя $(0,08 \div 0,70)\%$, като най-голяма е за C90/105, а най-малка – за C16/20;
- при $RH = 70\%$ разликите $\Delta\varepsilon_{cs,N-R}$ са както следва: за $h_0 = 100$ mm са $(34,83 \div 17,94)\%$, за $h_0 = 500$ mm са $(34,81 \div 17,82)\%$, за $h_0 = 1000$ mm са $(34,77 \div 17,58)\%$ и за $h_0 = 1500$ mm са $(34,72 \div 17,27)\%$. Следователно с

- увеличаване на h_0 от 100 mm на 1500 mm, процентната разлика $\Delta \varepsilon_{cs,N-R}$ за отделните класове на бетона се променя $(0,11 \div 0,67)\%$. Най-голяма е за C90/105, а най-малка за C16/20;
- според автора на базата на горните две заключения $\Delta \varepsilon_{cs,N-R}$ може да се приеме с една константна стойност за всеки клас бетон при $RH = 50\%$ и друга константна стойност за стойност за всеки клас бетон при $RH = 70\%$. Това ще важи за всички h_0 . В полза на сигурността е да се приеме $\Delta \varepsilon_{cs,N-R}$ за $h_0 = 100$ mm. С това приемане при известна обща деформация от съсъхване $\varepsilon_{cs}(t)$ за $t = 36500$ дни $= \infty$ за бетони с цимент клас N с приетата константна процентна разлика $\Delta \varepsilon_{cs,N-R}$ от табл. 6 за всяко h_0 може да се определи $\varepsilon_{cs}(t)$ за бетони с цимент клас R.

5. Заключение

Изводите за общите деформации от съсъхване са дадени в т. 2, 3 и 4.

Определянето на общите деформации от съсъхване за разгледаните случаи става по-лесно с дадените таблици и графики. Сравненията показват големи разлики в общите деформации от съсъхване за бетони, изпълнени с цимент клас R съгласно БДС EN 1992-1-1 и БДС EN 1992-2, и със и без микросилициев прах според БДС EN 1992-2, при „дебели“ елементи с условни размери $h_0 = 500$ mm, $h_0 = 1000$ mm и $h_0 = 1500$ mm. Необходима е редакция и съгласуване на Приложенията В от БДС EN 1992-1-1 и БДС EN 1992-2, за да се избегнат неточности в хода на проектиране. В етапа на проектиране обикновено не е известен класът на цимента, с който ще се произвежда бетона. С приемането за константни на процентните разлики от табл. 6 за $RH = 50\%$ и $RH = 70\%$ за всеки клас на бетона лесно може общата деформация от съсъхване, определена за бетони с цимент клас N, да бъде изчислена за бетони с цимент клас R.

ЛИТЕРАТУРА

1. БДС EN 1992-1-1. Проектиране на бетонни и стоманобетонни конструкции. Общи правила и правила за сгради. БИС, С., 2010 г.
2. БДС EN 1992- 2. Проектиране на бетонни и стоманобетонни конструкции. Стоманобетонни мостове. Правила за проектиране и конструиране. БИС, С., 2010 г.
3. *Димитров, Д., Георгиев, Евг.* Определяне на деформацията от съсъхване в сгради и мостове според Еврокод 2. // Годишник на УАСГ, свитък V, том XLVI 2013 – 2014, УАСГ, София, 2014. ISSN 1310-814X.
4. *Димитров, Д., Георгиев, Евг.* Определяне на деформациите от съсъхване при високоякостни бетони в сгради и мостове според Еврокод 2-2. // Годишник на УАСГ, свитък V, том XLVI 2013 – 2014, УАСГ, София, 2014. ISSN 1310-814X.
5. *Димитров, Д., Георгиев, Евг.* Деформации от съсъхване при „дебели“ стоманобетонни елементи, изпълнени с цимент клас N, съгласно Еврокод 2. Първа научно-приложна конференция с международно участие – стоманобетонни и зидани конструкции – теория и практика – София. УАСГ, 22 ÷ 23.10.2015.
6. *Димитров, Д., Георгиев, Евг.* Деформации от съсъхване при изсъхване при „дебели“ стоманобетонни елементи, изпълнени с цимент клас R, съгласно Еврокод 2. // Годишник на УАСГ (под печат), УАСГ, София, 2016.

TOTAL SHRINKAGE STRAINS IN “THICK” REINFORCED CONCRETE ELEMENTS WITH CEMENT CLASS R ACCORDING TO EUROCODE 2

Evg. Georgiev¹

Keywords: cement class R, shrinkage, deformation, thick elements, Eurocode 2, Eurocode 2-2

ABSTRACT

Total shrinkage strains of concrete with cement class R in “thick” elements with notional sizes $h_0 = 500$ mm and $h_0 = 1500$ mm at relative humidities $RH = 50\%$ and $RH = 70\%$ according to BDS EN 1992-1-1 and BDS EN 1992-2 are presented in tables and charts. The total shrinkage strains for all grades of concrete according to BDS EN 1992-1-1 plus additional grades of concrete C28/35 and C32/40 according to the National Annex of BDS-EN206-1:2002/NA are considered. Concrete with and without silica fume according to BDS EN 1992-2 is discussed in [5]. The differences in total shrinkage strains according to BDS EN 1992-1-1 and BDS EN 1992-2 are analysed. The differences in total shrinkage strains of concrete with cement class N and R according to BDS EN 1992-1-1 are presented and analysed.

¹ Evgeni Georgiev, Chief Assist. Dr. Eng., Dept. “Reinforced Concrete Structures”, UACEG, 1 H. Smirnenski Blvd., Sofia 1046, e-mail: evgeni_georgiev_fce@abv.bg